

D. PARAĆ, *Proljetni ekvinocij*. Zagreb, Moderna galerija

LIT.: N. Pešić i R. Findrik, Mlinice kod Trogira, Zbornik zaštite spomenika kulture (Beograd), 1960. — C. Fisković, O trogirskim mlinicama u povodu njihove nove namjene, Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, 1980—81, 6—7. R.

PAPALIĆ, Dmine, humanist (Split, XV/XVI. st.); plemićkoga roda. Pisao pjesme na latinskom; pronašao i prepisao tzv. Hrvatsku kroniku s dijelom Ljetopisa popa Dukljanina. Poč. XVI. st. zajedno s M. Marulićem proučavao solinske spomenike; skupljene ant. natpise uzidao je u dvorište svoje palače u Splitu te tako stvorio prvi naš lapidarij. Marulić mu je posvetio svoje djelo o ant. natpisima iz Salone (rukopis u Vatikanskoj biblioteci). LIT.: F. Bulić, Razvoj arheoloških istraživanja i nauka u Dalmaciji, Zbornik MH, 1925. R.

PAPARELLA TUDORIĆ, Špiro, slikar (Split, 14. V. 1888 — Rim, ?). Učio slikarstvo u Italiji, živio potom u Splitu, Zagrebu i Rimu (gdje je neko vrijeme radio kao crtač na anatomskome institutu Medicinskoga fakulteta). Slikao uglavnom portrete (*Niccolò Tommaseo*, 1896, u Muzeju grada Šibenika; đakovački biskup *Ivan Krapac*, 1914, u biskupskome dvoru u Đakovu) i crkv. slike vještom i hladnom akademskom manirom.

LIT.: D. Kečkemet i K. Prijatelj, Dva dalmatinska umjetnika prošlog stoljeća, Split 1958. — K. Prijatelj, Prilog dalmatinskom slikarstvu prošlog stoljeća, Prilozi — Dalmacija, 1963. K. Pij.

PAPIĆ, Boško, kipar (Tomislavgrad, 12. V. 1965 — Kupreško polje, 10. IV. 1992). Završio Poljoprivredni fakultet u Osijeku. U kiparstvu samouk. U kamenu izveo niz ekspresivnih skulptura (*Krist*, 1989) i meko oblikovanih portreta (*Moj prijatelj*, 1990). Samostalna izložba priredena mu je 1993. u Tomislavgradu.

PAPIĆ, Julije, kipar (Metlika, Slovenija, 26. I. 1912). Diplomirao na Visokoj umjetničko-industrijskoj školi u Pragu 1933. Izlaže od 1938. Bio je lik. pedagog u Zagrebu (1955—72). Radi figuralne kompozicije manjih dimenzija u bronci i kamenu (*Bijeg*, *Seljanka s košarom*, *Melankolija*), portrete (*Sinčić*, *Maska*, *Autoportret*), reljefe, plakete i porculanske tanjure. Autor je memorijalnih spomenika u Zeleni (1951), Metliki (1954) i Đelekovcu (1957). Samostalno je izlagao u Zagrebu, Metliki i Novome Mestu. Ma. B.

PAPP, Petar, slikar (Zemun, 29. XII. 1893 — Zagreb, 4. IX. 1973). Studirao na akademijama u Budimpešti, Zagrebu, Beču i Parizu. Bio je lik. pedagog u Iloku, Karlovcu i Zagrebu. Slikao pejzaže u duhu kolorističkoga intimizma i postimpresionizma; u kasnijim djelima naglašava konstrukciju i monumentalno shvaćanje oblika (*Klis*, 1937). Slikao sakralne kompozicije u seoskim crkvama u Bučju i Gušću, te u Svetome Petru na Mrežnici. Najvrjedniji je njegov rad te vrste bio ciklus fresaka u kapelici gimnazije na Rooseveltovu trgu u Zagrebu (1937—39). Objavljivao karikature u »Koprivama«, a 1929. bio je crtač, animator, scenograf i suredatelj prvih hrv. crtanih filmova (*Kako je počela griza u selu Prljavoru*; *Martin u nebo*; *Ivin zub*, *Macin nos*). — Samostalno izlagao u Zagrebu 1924. i 1925. LIT.: Lj. Babić, Umjetnost kod Hrvata, Zagreb 1943. — D. Horvatić, Petar Papp, LL, 1973, 2—3. — R. Munitić, Pedeset godina crtanog filma u Hrvatskoj, Zagreb 1978. — G. Gamulin, Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća, II, Zagreb 1988. D. Hč.

PAPP-JERKOVIĆ, Ana, slikarica (Stari Mikanovci, 25. XII. 1894 — Zagreb, 6. VIII. 1975). Slikarstvo studirala u Zagrebu (B. Čikoš-Sesija, V.

Becić), Beču i Parizu. Slikala u tehnici akvarela i gvaša zagorske i istarske krajolike, motive iz Zagreba i tal. gradova, mrtve prirode i portrete (*Venecija*, 1937; *Motiv iz Zagreba*, 1938; *Rovinj*, 1953). Karikaturama i ilustracijama surađivala u listu »Koprive«. Bavila se lik. pedagogijom. — Posthumne izložbe priredene su joj u Slavonskome Brodu, Osijeku i Iloku (1983).

LIT.: D. Horvatić, Ana Papp-Jerković, akvareli 1925—1969 (katalog), Slavonski Brod 1983. — G. Gamulin, Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća, II, Zagreb 1988. D. Hč.

PARAĆ, Dalibor, slikar (Solin, 20. VI. 1921). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1948, specijalni tečaj slikarstva završio 1950 (Lj. Babić). Bio je suradnik Majstorske radionice K. Hegeđušića (1950—52), nastavnik i ravnatelj Škole primijenjene umjetnosti (1952—62), potom profesor na Akademiji u Zagrebu. Radio je crteže i grafike s temama iz II. svj. r. (*Masovno hapšenje*, 1945; *Hrvatski Arsenal*, 1944; *Pogreb ruskog seržana*, 1945). Bavio se ilustriranjem knjiga.

U ranim portretima, mrtvim prirodama i kompozicijama iz života ljudi Dalmatinske zagore sažetošću forme postiže izražajnost likova. Nakon toga slika u duhu lirske apstrakcije, ostajući i dalje zaokupljen mediteranskim zavičajem. Na iskustvima tzv. apstraktnoga pejzaža postiže dojmove koji se odlikuju pikturalnom čistoćom i dramatičnošću ozračja (*Proljetni ekvinocij*, 1976; *Litica*, 1979; *Flora*, 1981). U novijim kompozicijama na koloristički slobodan, plošno-linearan način obrađuje likove u imaginarnim, senzualnim situacijama (*Domjenak*, 1983; *Modro jutro*, 1984; *Nagovaranje*, 1985; *Mladenka*, 1988). — Samostalno je izlagao u Zagrebu, Splitu, Rovinju, Hvaru, Karlovcu, Skoplju i Ljubljani.

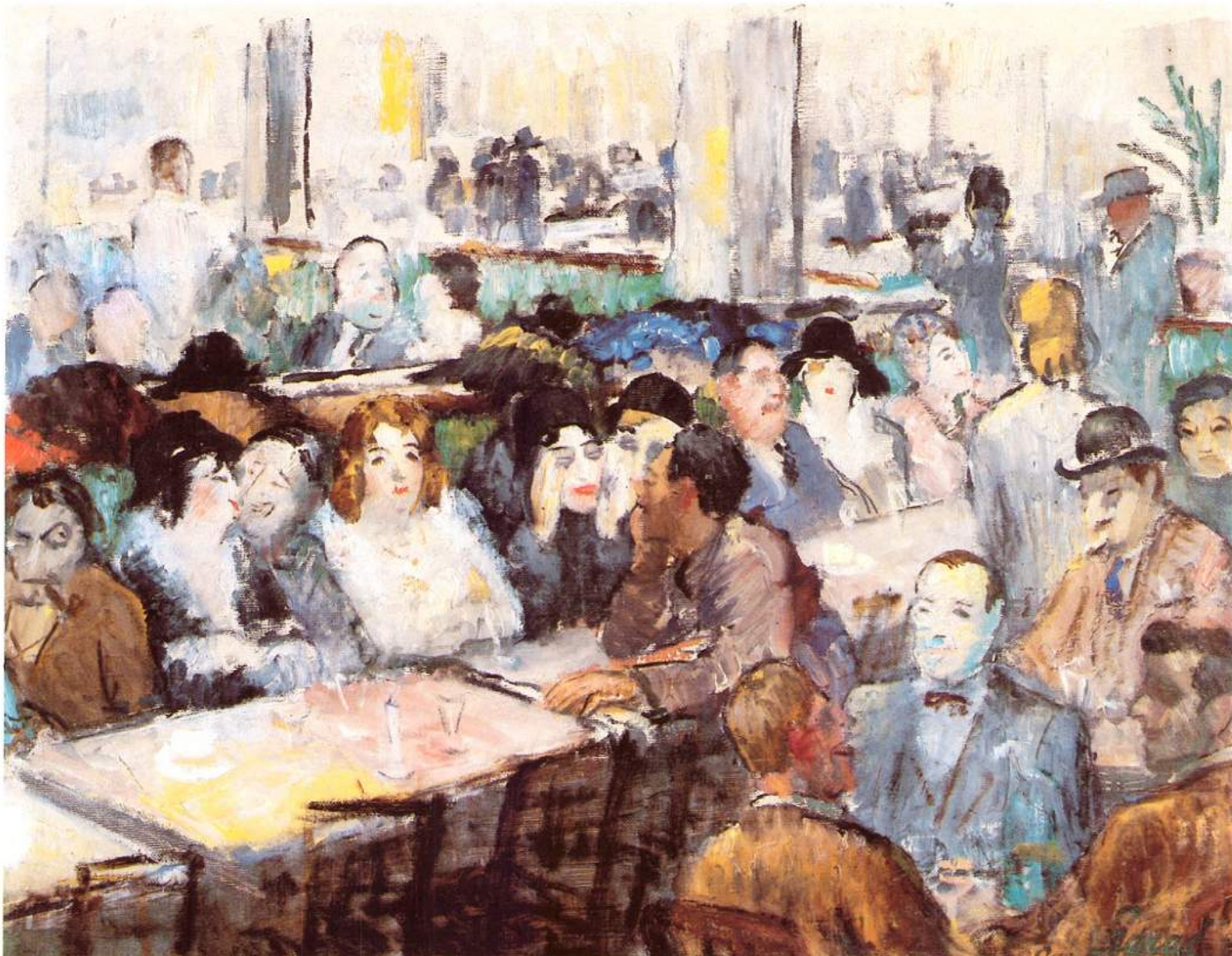
LIT.: S. Mateljan, Likovni umjetnici u NOB-i Hrvatske (katalog), Zagreb 1974. — V. Bužančić, Dalibor Parać (katalog), Zagreb 1979. — K. Prijatelj, Dalibor Parać (katalog), Zagreb 1974. — Ž. Sabol, Dalibor Parać (katalog), Zagreb 1979. — Z. Rus, Dalibor Parać (katalog), Zagreb 1982. — I. Šimat Banov, Dalibor Parać (katalog), Zagreb 1985. — Isti, Dalibor Parać (katalog), Ljubljana 1985. — Isti, Dalibor Parać (katalog), Zagreb 1988. — I. Šimat Banov, Dalibor Parać (katalog), Zagreb 1994. Ma. B.

PARAĆ, Vjekoslav, slikar (Solin, 2. II. 1904 — Zagreb, 4. VIII. 1986). Diplomirao je na Akademiji u Zagrebu 1926 (Lj. Babić). Usavršavao se u Parizu 1929—31 (O. Friesz, A. Lhote). Učio je fresko-slikarstvo na Akademiji u Rimu 1935 (F. Ferrazzi). God. 1944. odlazi u partizane. Od

V. PARAĆ, *Portret ujaka Frane*. Zagreb, priv. vlasništvo

V. PARAĆ, *Kavana La Coupole*. Zagreb, Moderna galerija

1945. vodi Galeriju umjetnina u Splitu, a 1950–72. predaje na Akademiji u Zagrebu. Član JAZU od 1973.

Prvo razdoblje Paraćeva slikarstva označuju siguran crtež, blaga stilizacija, zagasita tonska skala i osjećaj za monumentalno (*Crkva Sv. Blaža u Zagrebu*, 1927; *Seljaci*, 1927; *Proljeće*, 1928; *Veslači*, 1928). Slike *Kavana La Coupole* (1931), nastala u Parizu, i *Pazar u Solinu* (1931) pokazuju utjecaj impresionista. Slijede mrtve prirode, prizori iz Dalmacije, figuralne skupine i pejzaži (*Cipal na tanjuru*, 1932; *Kaštelanke*, 1933; *Mljekarice*, 1934). Crteži nastali 1943–45. neposredni su prikazi ratnih zbivanja (*Izgubljena djeca*, 1943; *Partizanski leut*, 1944), dok je sklonost prema monumentalnosti i epskome komponiranju osobito izražena na freskama u Klisu (1936–39) i Solinu (1957), te na slikama i crtežima koji prikazuju hrv. pomorsku povijest (*Brodovlje Petra Krešimira IV*). Dosljedan motivima iz svakidašnjice, u djelima nastalim poslije 1955. pokazuje jednostavnost kompozicije, ekspresivnost likova i snagu boje (*Ručak pod maslinom*, 1955; *Dalmatinsko selo*, 1965). Bavio se crtežom, grafikom i scenografijom. Samostalno je izlagao u Zagrebu (1929, 1932, 1960), Splitu (1929, 1934, 1936), Zadru (1969) i Rijeci (1978). — Retrospektivna izložba priređena mu je u Zagrebu 1984.

LIT.: *Lj. Babić*, Vjekoslav Parać, Obzor, 1929, 90. — *D. Tiljak*, Izložba Vjekoslava Paraća, Književnik, 1932, 6. — *V. Barbić*, Vjekoslav Parać, Zagreb 1961. — *M. Peić*, Vjekoslav Parać, u knjizi: Hrvatski umjetnici, Zagreb 1968. — *S. Mateljan*, Likovna umjetnost u NOB-i Hrvatske (katalog), Zagreb 1974. — *Z. Novak*, Povijesno kao poetsko, Oko, 26, VIII, 1976. — *N. Bezić-Božanić*, Vjekoslav Parać, Split 1977. — *J. Depolo*, Novator koji ne ruši, Vjesnik, 3. II, 1984. — *I. Zidić*, Vjekoslav Parać (katalog), Zagreb 1984. — *G. Gamulin*, Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća, I, Zagreb 1987. Ma. B.

PARAD-VOJKOVIĆ, Katica, kiparica (Zagrade kraj Požege, 18. III. 1950). Završila Ekonomsku školu u Zagrebu. Samouka, kiparstvom se bavi od 1965, izlaže od 1968. Neko vrijeme radila u ateljeu M. Kičina u Šćitarjevu. Modelira u drvu jednostavne likove i kompozicije diskretno

obojenih volumena (*Ponosna obitelj*, 1972; *Majka i dijete*, 1982). — Samostalno je izlagala u Karlovcu (1977, 1983), Velikoj Gorici (1977), Zlataru (1978), Zagrebu (1982) i Svetozarevu (1983).

LIT.: *V. Maleković*, Katica Parad-Vojković (katalog), Zagreb 1982. — *K. Smiljković*, Katica Parad-Vojković (katalog), Svetozarevo 1983. — *E. Cvetkova*, Katica Parad-Vojković (katalog), Karlovac 1983. N. Kri.

PARČIĆ, Dragutin, fotograf (Vrbnik, 26. V. 1832 — Rim, 25. XII. 1902). Gimnaziju i bogosloviju završio je u Zadru. Od 1859. bavi se fotografijom. Eksperimentirao je na gotovo svim tada poznatim područjima fotografije. U tehnici kalotipije snima portrete, vedute i arhitekturu, potom fotografira uz pomoć mikroskopa i teleskopa (tri faze pomrčine Sunca, 1861), radi stereo-snimke, sastavljene panorame i reprodukcije umj. djela. Očuvan je veći broj njegovih originalnih negatifa na papiru.

LIT.: *N. Grčević*, Fotografija devetnaestog stoljeća u Hrvatskoj, Zagreb 1981. N. Gé.

PARENTIUM → POREČ

PARKIĆ (Prkić), Mihovil, slikar i zlatar (? — Šibenik, 1642). God. 1611–38. izrađuje za bratovštinu Nove crkve u Šibeniku freske u dvorani bratovštine i u crkvi (djelomično očuvane), oltar Sv. Jurja, pet antependija i dr. Freske je u crkvi 1628. nastavio slikati Antun Moneghin (prizori iz Biblije).

LIT.: *K. Stošić*, Crkvice i bratovština sv. Duha u Šibeniku, VjAHD, 1932, str. 402. — *Isti*, Galerija znamenitih Šibenčana, Šibenik 1936, str. 59. — *Horvat–Matejčić–Priatelj*, Barok. — *V. Marković*, Zidno slikarstvo, 17. i 18. stoljeća u Dalmaciji, Zagreb 1985. D. Ki.

PARO, Frane, grafičar (Zagreb, 5. IV. 1940). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1964 (A. Kinert), završio specijalni odjel za grafiku 1966 (M. Detoni); sada predaje na istoj ustanovi. Umjetnik bogate mašte pretežno radi tzv. izvornu grafiku (drvorez, linorez, bakropis, akvatinta). Njegove fantazmagorične vizije oslanjaju se na figuralne i apstraktne elemente, a dramatični prostorni ritmovi pojačavaju izražajnost prizora (*Jutro*, 1968;